

**OBRAZLOŽENJE ODLUKE
O PRIVREMENOM FINANCIRANJU POSLOVA, FUNKCIJA I PROGRAMA
DRŽAVNIH TIJELA I DRUGIH KORISNIKA PRORAČUNA REPUBLIKE
HRVATSKE U PRVOM TROMJESEČJU 2008. GODINE**

UVOD

Prema Zakonu o proračunu (Narodne novine, broj 96/03.) Hrvatski sabor donosi državni proračun za proračunsku godinu koja odgovara kalendarskoj godini i to prije početka proračunske godine na koju se odnosi.

Proračun za iduću proračunsku godinu mora biti donesen u roku koji omogućuje primjenu proračuna sa 1. siječnja godine za koju se donosi proračun.

Radi održavanja parlamentarnih izbora u posljednjem tromjesečju 2007. godine, nije moguće donošenje državnog proračuna za 2008. godinu na način i u rokovima utvrđenim Zakonom.

Budući je potrebno omogućiti kontinuitet financiranja javnih rashoda i izdataka svih proračunskih korisnika od 1. siječnja 2008. godine Hrvatski sabor treba do kraja ovog mandatnog razdoblja donijeti Odluku o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih korisnika proračuna Republike Hrvatske te izvanproračunskih korisnika u prvom tromjesečju 2008. godine.

MAKROEKONOMSKI OKVIR

Osnovno obilježje kretanja u realnom sektoru gospodarstva biti će ubrzanje realnog rasta bruto domaćeg proizvoda na 6,0% u 2007. godini te na 6,1% u 2008. godini uz održavanje stabilne inflacije ispod 3%. Projekcija ubrzanja gospodarskog rasta temelji se na povoljnim ostvarenjima u dosadašnjem dijelu 2007. godine, što se prvenstveno odnosi na rast industrijske proizvodnje, trgovine na malo, građevinske aktivnosti i povećanje turističkih pokazatelja, te na povoljnoj perspektivi gospodarskog rasta zemalja u okruženju. Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena projicirana je na 2,3% u 2007. godini, uz daljnje smanjenje na 2,2% u 2008. godini. Planirana fiskalna konsolidacija rezultat će daljnjim smanjenjem deficita opće države, što će dovesti i do smanjenja udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu. Navedenim smanjenjem fiskalnog deficita te orijentacijom zaduživanja na domaće financijsko tržište, država će dati svoj doprinos i usporavanju rasta inozemnog duga. Projekcija zaposlenosti i pripadajuće smanjenje nezaposlenosti prati ubrzanje gospodarske aktivnosti. Tako se očekuje smanjenje anketne stope nezaposlenosti na ispod 10% u 2007. godini te njeno daljnje smanjenje u 2008. godini.

PROCJENA KRETANJA PRIHODA DRŽAVNOG PRORAČUNA U PRVOM TROMJESEČJU 2008. GODINE

Projekcije prihoda za prvo tromjesečje 2008. godine polaze od ostvarenja u prvom tromjesečju 2007. godine te prate procijenjenu dinamiku kretanja osnovnih makroekonomskih pokazatelja.

Prema projekcijama Ministarstva financija, u prvom tromjesečju 2008. godine, ukupno se planira prikupiti 26.149,9 milijuna kuna prihoda poslovanja što predstavlja povećanje od 9,6% u usporedbi s prvim tromjesečjem 2007. godine.

Projekcija prihoda od **poreza na dohodak** za prvo tromjesečje 2008. godine temeljena je na kretanju rasta nominalnih bruto plaća i zaposlenosti, uzimajući u obzir i dinamiku ovog poreznog prihoda tijekom godine. Porez na dohodak tako je projiciran u iznosu od 615,9 milijuna kuna, što u odnosu na prvo tromjesečje prethodne godine predstavlja povećanje od 13,2%

U prvom tromjesečju 2008. godine planira se ostvariti 1.911,2 milijuna kuna prihoda od **poreza na dobit**, odnosno planira se međugodišnje povećanje ovog prihoda za 16,2%.

Prema projekcijama prihoda od **poreza na dodanu vrijednost** u prvom tromjesečju 2008. godine po ovoj osnovi očekuje se 9.147,6 milijuna kuna. Ovo čini rast od 8,9% u odnosu na ostvarenje iz prvog tromjesečja 2007. godine. Projekcija prihoda od PDV-a polazi od ostvarenja u prvom tromjesečju 2007. godine, a temelji se na procijenjenom rastu osobne potrošnje i rastu cijena, usklađeno s dinamikom kretanja ovog prihoda tijekom godine.

Za prvo tromjesečje 2008. **prihodi od trošarina** projicirani su u iznosu od 2.134,4 milijuna kuna, što u odnosu na isto razdoblje 2007. godinu predstavlja povećanje od 7,4%. Najznačajniji rast u prvom tromjesečju 2008. godine očekuje se po osnovi trošarina na duhan i trošarina na automobile.

Projekcija prihoda od **carina** za prvo tromjesečje 2008. godine, iznosi 359,7 milijuna kuna.

Projicirani iznos **prihoda od socijalnih doprinosa** u prvom tromjesečju iznosi 9.582,2 milijuna kuna. U 2008. godini prihodi od socijalnih doprinosa pratit će rast bruto plaće i rast broja zaposlenih.

U prvom tromjesečju 2008. godine planirano je da će se **prihodi od imovine** ostvariti u iznosu od 930,8 milijuna kuna. Najveći dio tih prihoda, 75,3%, odnosi se na naknade za ceste koje su projicirane u iznosu od 701,1 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine za prvo tromjesečje 2008. godine projicirani su u iznosu od 96,7 milijuna kuna. Najveći dio tih prihoda odnosi se na prihode od prodaje stambenih objekata i to u iznosu od 72,1 milijuna kuna.

Tablica 1. Prihodi poslovanja državnog proračuna

mil. HRK		Plan	Projekcija	
		2007.	I - III 2007.	I - III 2008.
6	PRIHODI POSLOVANJA	108.501,5	23.850,0	26.149,9
61	Prihodi od poreza	60.721,2	13.302,3	14.580,9
611	Porez i prerez na dohodak	1.650,6	543,9	615,9
612	Porez na dobit	8.427,8	1.644,5	1.911,2
613	Porezi na imovinu	533,7	127,0	149,5
614	Porezi na robu i usluge	48.494,2	10.629,7	11.544,7
6141	Porez na dodanu vrijednost	38.212,8	8.399,9	9.147,6
6142	Porez na promet	174,8	40,3	44,3
6143	Trošarine	9.118,6	1.987,4	2.134,4
61431	Poseban porez na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove	1.453,3	336,3	372,3
61432	Poseban porez na naftne derivate	3.422,7	756,2	796,5
61433	Poseban porez na alkohol	231,0	47,7	58,9
61434	Poseban porez na pivo	755,4	126,6	128,7
61435	Poseban porez na bezalkoholna pića	145,3	26,7	27,9
61436	Poseban porez na duhanske prerađevine	2.921,9	649,8	703,4
61437	Poseban porez na kavu	163,1	37,2	39,6
61438	Poseban porez na luksuzne proizvode	25,9	6,9	7,1
6144	Porezi i naknade od igara na sreću i zabavnih igara	491,4	96,0	105,4
6146	Ostali porezi na robu i usluge	496,5	106,1	113,0
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	1.615,1	357,3	359,7
616	Ostali prihodi od poreza	0,0	0,0	0,0
62	Doprinosi	37.115,9	8.741,9	9.582,2
621	Doprinosi za zdravstveno osiguranje	16.928,5	3.984,5	4.382,9
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	18.468,3	4.353,9	4.738,1
623	Doprinosi za zapošljavanje	1.719,2	403,4	461,2
63	Pomoći	880,7	28,3	138,2
64	Prihodi od imovine	6.601,6	861,4	930,8
641	Prihodi od financijske imovine	1.273,9	65,8	64,7
642	Prihodi od nefinancijske imovine	5.327,8	795,7	866,1
	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima			
65	Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	2.649,1	765,4	770,6
651	Administrativne (upravne) pristojbe	876,8	217,9	236,4
652	Prihodi po posebnim propisima	1.772,2	547,4	534,2
66	Ostali prihodi	532,9	150,8	147,2
661	Prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika	107,3	38,0	29,9
662	Kazne	421,3	107,1	116,1
663	Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države	4,3	5,6	1,2

PROCJENA KRETANJA RASHODA DRŽAVNOG PRORAČUNA U PRVOM TROMJESEČJU 2008. GODINE

U razdoblju privremenog financiranja državnog proračuna temeljem članka 35. Zakona o proračunu financiraju se osnovne funkcije proračunskih korisnika, odnosno isti programi (aktivnosti i projekti) koji su se obavljali tijekom 2007. godine.

Korisnici ne smiju povećavati broj zaposlenih u odnosu na stanje 31. prosinca prethodne godine kao ni preuzimati nove financijske obveze.

U skladu s navedenim, procijenjeni su rashodi i izdaci državnog proračuna za prvo tromjesečje 2008. godine, kako slijedi:

Tablica 2. Rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine državnog proračuna

mil. HRK	Proračun za 2007.	Izvršenje I-III 2007.	Indeks izvr./proračun 07.	Plan za I-III 2008.	Indeks plan 08/izvr. 07.
Rashodi poslovanja	108.447,7	24.963,5	23,0	25.914,1	103,8
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	3.435,8	331,3	9,6	323,4	97,6

Rashodi poslovanja planirani su u svoti od 25.914,1 milijuna kuna i u odnosu na izvršenje tih rashoda u prvom tromjesečju 2007. godine rastu za 3,8%.

Po skupinama računa rashodi su planirani:

1. **Rashodi za zaposlene** planirani su u svoti od 5.133,2 milijuna kuna, što je povećanje od 9,7% u odnosu na isto razdoblje 2007. godine, i omogućit će redovnu isplatu plaća u prva tri mjeseca s povećanjem osnovice od 6%. Planirano je također povećanje broja zaposlenih u 2007. godini te osigurana sredstava za tri nova proračunska korisnika.
2. **Materijalni rashodi** planirani su u svoti od 1.593,4 milijuna kuna i ostaju na razini izvršenih materijalnih rashoda u istom razdoblju 2007. godine.
3. **Financijski rashodi** planirani su u svoti od 1.976,6 milijuna kuna, što je 11,6% više od izvršenja u razdoblju I-III 2007. godine, i omogućit će pokriće rashoda za kamate po inozemnom i unutarnjem dugu prema rokovima dospjeća.
4. **Subvencije** su planirane u svoti od 1.209,1 milijun kuna, što je 73,1% izvršenja u istom razdoblju ove godine. Planirana sredstva omogućit će nastavak programa koji se odnose na ovu skupinu rashoda u prvom tromjesečju 2008. godine.
5. **Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države** planirane su u svoti od 1.276,7 milijuna kuna, što je 7,3% više od izvršenja u istom razdoblju 2007.

godine. Najveća sredstva osigurana su za decentralizirane funkcije te za pomoći Hrvatskim cestama i Hrvatskim autocestama kroz transfer naknada za ceste u cijeni goriva.

6. **Naknade građanima i kućanstvima** planirane su u svoti od 14.016,0 milijuna kuna, odnosno 5,9% više nego u istom razdoblju 2007. godine, kako bi se omogućilo redovno funkcioniranje i stabilnost mirovinskog, zdravstvenog i socijalnog programa.
7. **Ostali rashodi planirani su u svoti** od 709,1 milijun kuna što je 83% izvršenja u istom razdoblju 2007., ali će planirana sredstva osigurati nastavak izvršavanja programa i projekata koji se odnose na ovu skupinu rashoda.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine planirani su u svoti od 323,4 milijuna kuna, odnosno 97,6% izvršenih rashoda u istom razdoblju 2007. što je u skladu s odlukom da korisnici u prvom tromjesečju 2008. mogu izvršavati samo dospjele obveze po kapitalnim projektima u tijeku.

RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA U PRVOM TROMJESEČJU 2008. GODINE

Slijedom projekcije prihoda i rashoda državnog proračuna za prvo tromjesečje 2008. godine, zamjetno je da ukupno planirani prihodi državnog proračuna blago nadmašuju ukupne rashode te se tako planira višak državnog proračuna za navedeno razdoblje.

Tablica 3. Račun prihoda, rashoda i financiranja državnog proračuna

HRK	Plan za 2007.	Izvršenje I. - III. 2007.	Plan I. - III. 2008.	Indeks
	1	2	3	4=3/2
PRIHODI POSLOVANJA	108.501.514.814	23.850.038.344	26.149.874.694	109,6
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	481.946.560	248.040.713	96.706.178	39,0
RASHODI POSLOVANJA	108.447.652.763	24.963.473.143	25.914.072.861	103,8
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	3.435.808.804	331.306.174	323.444.707	97,6
RAZLIKA - VIŠAK/MANJAK	-2.900.000.193	-1.196.700.259	9.063.304	-0,8
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	12.783.349.866	3.498.793.174	1.203.421.161	34,4
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	9.883.349.673	2.078.919.997	1.212.484.465	58,3
PROMJENA U STANJU DEPOZITA		223.172.918		0,0
NETO FINANCIRANJE	2.900.000.193	1.196.700.259	-9.063.304	-0,8
VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE	0	0	0	

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja su za prvo tromjesečje 2008. godine planirani u iznosu od 1.203,4 milijuna kuna. U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja najveći udio imaju primici od zaduživanja zajmovima. Naime, ukupno planirano zaduživanje zajmovima u prva tri mjeseca 2008. godine iznosi 704,8 milijuna kuna ili 58,6% ukupno planiranih primitaka od

financijske imovine i zaduživanja u promatranom razdoblju. Na strani zaduživanja vrijednosnim papirima, u promatranom razdoblju biti će samo novih izdavanja trezorskih zapisa dok zaduživanja obveznicama neće biti. Ukupno planirano neto zaduživanje tuzemnim trezorskim zapisima planirano je u iznosu 482,1 milijun kuna što čini 40,1% ukupno planiranih primitaka od financijske imovine i zaduživanja. Preostali iznos ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja odnosi se na primitke po osnovi povrata glavnice danih zajmova u iznosu 16,6 milijuna kuna.

Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate planirani su iznosu od 1.212,5 milijuna kuna za prvo tromjesečje 2008. godine. U strukturi izdataka za financijsku imovinu i otplate najveći udio, od čak 76,6%, imaju izdaci za otplatu glavnice primljenih zajmova. U toj skupini, glavnina izdataka (66,6%) odnosi se na izdatke za otplatu glavnice primljenih inozemnih zajmova dok se ostatak odnosi na izdatke za otplatu glavnice za primljene zajmove u tuzemstvu. Ukupno planirani iznos izdataka za otplatu glavnice primljenih zajmova u prva tri mjeseca 2008. godine iznosi 928,3 milijuna kuna. Slijedeća po veličini stavka unutar ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate, u ukupnom iznosu od 126,8 milijuna kuna, odnosi se na izdatke za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire (obveznice) u zemlji.

Iz dosad opisanih otplata vidljivo je da planirane otplate po osnovi primljenih zajmova te po osnovi izdanih vrijednosnih papira čine glavninu ukupno planiranih izdataka za financijsku imovinu i otplate i to čak 87%. Ostatak se odnosi na izdatke za financijsku imovinu i to na izdatke za dane zajmove te na izdatke za dionice i udjele u glavnici. U prvom tromjesečju 2008. godine, izdaci za dane zajmove planiraju se u iznosu od 107,1 milijun kuna. Ukupni izdaci za dionice i udjele u glavnici, u prva tri mjeseca 2008. godine planiraju se u iznosu od 50,3 milijuna kuna.

Nastavno se daje obrazloženje po člancima Odluke:

U članku 1. Odluke daje se Opći dio Odluke koji sadrži:

- A Račun prihoda i rashoda
- B Račun financiranja

U članku 2. Odluke daje se:

Pregled prihoda i rashoda, primitaka i izdataka po ekonomskoj klasifikaciji.

U članku 3. Odluke daje se:

Raspored rashoda i izdataka raspoređenih po korisnicima i programima

U članku 4. Odluke utvrđuju se sredstva proračunske zalihe.

U članku 5. Odluke dano je ovlaštenje Vladi Republike Hrvatske da se može zadužiti na inozemnom i domaćem tržištu novca i kapitala radi financiranja proračunskih obveza u razdoblju privremenog financiranja.

U članku 6. Odluke utvrđena je visina financijskih jamstava i jamstvene zalihe u razdoblju privremenog financiranja.

U članku 7. Odluke propisuje se visina sredstava koja se osiguravaju u razdoblju privremenog financiranja radi financiranja Hrvatske banke za obnovu i razvitak u dijelu koji se odnosi na temeljni kapital i subvenciju kamata.

U članku 8. Odluke propisuje se da se u razdoblju privremenog financiranja pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene (kao što su prihodi od igara na sreću, prihodi od spomeničke rente i ostali prihodi za posebne namjene) i namjenski primici planiraju i izvršavaju u visini ostvarenja u razdoblju prva tri mjeseca 2007. godine. Iznimno je dozvoljeno da se uplaćene i prenesene, a manje planirane ili neplanirane pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene i namjenski primici mogu izvršavati i iznad visine ostvarenja u razdoblju prva tri mjeseca 2007. godine ali samo uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija.

U članku 9. Odluke regulira se pitanje preraspodjele sredstava planiranih u Odluci za rashode poslovanja i za nabavu nefinancijske imovine za izdatke za dane zajmove i izdatke za dionice i udjele u glavnici u okviru u Odluci planiranih sredstava za navedene rashode i izdatke.

U članku 10. Odluke propisuje se da u razdoblju privremenog financiranja proračunski korisnici ne smiju preuzimati nove financijske obveze niti povećavati broj zaposlenih u odnosu na broj zaposlenih na dan 31. prosinca 2007. godine.

U članku 11. Odluke utvrđeno je da Hrvatske vode, Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, Hrvatski fond za privatizaciju i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost doneseni financijski plan za prvo tromjesečje 2008. godine dostavljaju Hrvatskom saboru radi davanja suglasnosti u skladu s člankom 24. Zakona o proračunu.

Navedeni financijski planovi će biti sastavni dio njihovih godišnjih financijskih planova koje će dostaviti na suglasnost Hrvatskom saboru istovremeno sa Prijedlogom Državnog proračuna za 2008. godinu.

U članku 12. Odluke utvrđeno je da se na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu, kojima se, između ostaloga utvrđuju prihodi, primici, rashodi i izdaci Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu i njegovo izvršavanje, upravljanje državnom imovinom i dugovima, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava te kazne za neispunjavanje obveza, osim odredaba:

- koje su na drugačiji način uređene ovom Odlukom (članak 5. stavak 1. – visina sredstava proračunske zalihe, članak 25. – iznos zaduženja, članak 28. stavak 2. i 3. – visina financijskih jamstava i jamstvene zalihe, članak 30. – visina sredstava osiguranih za temeljni kapital i subvenciju kamata Hrvatske banke za obnovu i razvitak, članak 37. stavak 3., 4. i 5. – izvršavanje namjenskih prihoda i primitaka i članak 40.a – preraspodjela),

- koje bi značile preuzimanje novih financijskih obveza (članak 25.a – mogućnost dodatnog zaduženja),

- koje se ne mogu realizirati u razdoblju privremenog financiranja jer se visina dozvoljene kvote do koje Vlada Republike Hrvatske može izdavati suglasnosti za zaduženje jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave može utvrditi tek nakon podnošenja financijskih izvještaja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (28.02.2008.) i nakon njihove obrade (članak 12.).

U članku 13. omogućava se ostvarivanje prava na povrat plaćenog poreza na dodanu vrijednost za nabavu opreme za obavljanje vatrogasne djelatnosti u 2007. godini, kao i povrat plaćenog poreza na dodanu vrijednost za nabavu opreme za tehnologijskoistraživačke i znanstvenoistraživačke projekte u 2007. godini. Navedeno pravo na povrat je utvrđeno člancima 32. i 33. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2007. godinu (Narodne novine, br. 137/06 i 78/07). Uvjete i način ostvarivanja prava na povrat propisao je ministar financija Naputkom o povratu plaćenog poreza na dodanu vrijednost za nabavljenu opremu za obavljanje vatrogasne djelatnosti u 2007. godini (Narodne novine, br. 25/07) i Naputkom o povratu plaćenog poreza na dodanu vrijednost na uvezenu i u tuzemstvu nabavljenu opremu za tehnologijskoistraživačke i znanstvenoistraživačke projekte u 2007. godini (Narodne novine, br. 25/07). Prema navedenim naputcima ovlaštene pravne osobe zahtjev za povrat za opremu nabavljenu u 2007. godini podnose do 31. siječnja 2008. godine. Ovom točkom osigurava se, u razdoblju privremenog financiranja, ostvarivanje prava na povrat plaćenog poreza na dodanu vrijednost u 2007. godini.

U članku 14. propisano je da ova Odluka stupa na snagu 1. siječnja 2008. godine a objavit će se u Narodnim novinama.